

Handläggare: Göran Westberg
Avdelningen för Strategisk Trafikplanering
Tel: 508 273 61
goran.westberg@gfk.stockholm.se

2001-08-23

Dnr 01-330-1988

Till
Gatu- och fastighetsnämnden

SL:s Utbudsplan 2002

FÖRSLAG TILL BESLUT

1. GFN överlämnar tjänsteutlåtandet som yttrande över SL:s förslag till förändringar i SL:s trafik 2002 samt inriktning 2003-2004

Olle Zetterberg

Monica Hildingson

SAMMANFATTNING

SL har översänt Utbudsplan 2002 för yttrande senast 2001-09-14. Förslaget har av kontoret översänts till samtliga stadsdelsnämnder för synpunkter. SL har två planeringsdokument. En för långsiktig benämnd Strategisk Plan och en mera kortsiktig plan, Utbudsplan för ett år med utblick två år därutöver. Föreliggande plan gäller för år 2002 med inriktning 2003 och 2004 och omfattar trafik inom Ekerö, Lidingö Solna, Sundbyberg och Stockholm. I planförslaget belyses främst ändrad och tillkommande busstrafik.

Kontoret har i huvudsak inga erinringar mot förslaget men önskar att planen utvecklas till att ge en tydligare bild av kollektivtrafiken som helhet. I detta sammanhang kan nämnas utbyggnad av infartsparkeringar, kapacitetsfrågor m.m. Kollektivtrafik har stor betydelse för staden och detta gäller inte minst till nybyggnadsområdena där kontoret särskilt vill peka ut Hammarby sjöstad, Kista och Kungens Kurvaområdet vari inräknas Skärholmen. Behov av fler servicelinjer framhålls av flera stadsdelsnämnder liksom förstärkning av busstrafik. Kontoret finner att flera förslag är av lokal

karaktär som bäst lämpar sig att diskuteras mellan berörd stadsdelsnämnd och SL samt vid kollektivtrafikutskottets överläggningar med SL. Stadsdelsnämndernas yttranden kommer därför att delges SL.

UTLÅTANDE

Bakgrund

AB Storstockholms Lokaltrafik, Affärsenheten, har till bl.a. länets kommuner 2001-05-08 översänt förslag till förändringar i trafikutbudet för år 2002 med inriktning 2003-2004. SL benämner förslaget Utbudsplan 2002.

SL arbetar med två planeringsdokument, ett för planering på kort sikt och ett för planeringen på lite längre sikt. Den kortsiktiga planen kallas Utbudsplan och omfattar i princip ett år medan den långsiktiga planen sträcker sig över femårsperioder. Nu gällande Strategisk plan 2000 omfattar åren 2000-2004. Planen skall följas upp varje år. Ett marknadsmål är att antalet resande skall öka med 2,4 % per år. Ett annat att antalet nöjda resenärer skall uppgå till 75 % år 2004. Andelen nöjda resenärer i länet var år 2000 56 %.

I syfte att inom ramen för den strategiska planen förbättra kollektivtrafiken har SL startat ett antal projekt varvid här kan nämnas *Projekt Kapacitet* i spårtrafik som skall ge förslag till åtgärder som kortsiktigt ökar kapaciteten i avvaktan på infrastrukturutbyggnader, *Projekt Regionala stombussar* för ett länstäckande nät av stombussar, *Trygghetsreform* för ökad trygghet för personal och resande, *Miljöprogram* med nya miljömål, *Framkomlighetsplan* som innehåller krav på åtgärder i vägnätet i hela länet, *Moderniseringsprogram* för pendeltågs och tunnelbanestationer med bla. ökad tillgänglighet för funktionshindrade, *Nya pendeltågsvagnar och bussar*, *Projekt Störningsinformation* skall genom nya rutiner och ny teknik ge resenärerna bättre information vid trafikstörningar. Slutligen att nämnas att fr.o.m 1 oktober 2001 kommer SL:s resegaranti att gälla för all linjetrafik inklusive bussar.

Förslaget till Utbudsplan 2002

Planförslaget för SL:s centrala region i länet omfattar kommunerna Lidingö stad, Ekerö kommun, Sundbybergs stad, Solna stad och Stockholms stad. För Stockholms del indelas planen i avsnitt för innerstaden, söderort och västerort med underrubriker för nybyggnadsområden, busstrafik trafikantläggningar och framkomlighet.

Nybyggnadsområden

För innerstadens nybyggnadsområden upptas trafik gällande Hammarby Sjöstad, Lilla Essingen, Västra Kungsholmen. I avvaktan på att Tvärbanan blir helt klar 2003 kommer Hammarby Sjöstad att bussförsörjas av två nya linjer, en till Gullmarsplan och en till Slussen via Danvikstull. Till Lilla Essingens nya bostadsområde anges att stombusslinje 1 finns på gångavstånd samt att buss 49 dras via ön då vägsystem och byggtrafik så tillåter. För Västra Kungsholmens nya bostadsbebyggelse studeras en förlängning av buss 52 med trafik på Lindhagensgatan.

För söderorts nybebyggelse nämns Långbro sjukhuspark där busstrafik planeras på Vantörsvägen.

Inom västerorts nybyggnadsområden nämns Vinsta företagsområde där bostäder planeras, Beckomberga, kv. Gunnebo i Lunda samt Kista och Akalla. För sistnämnda områden hänvisas till pågående utredningsarbete i samråd med kontoret samt för kv. Gunnebo en förlängning av busslinje 119.

Busstrafik

För innerstaden hänvisas till pågående diskussioner om utbyggnad av stombussnätet samt att utredningar pågår om buss 66 samt en servicelinje på Södermalm.

För söderort aviseras förändringar av busslinjenätet då pendeltågsstationen vid Årstaberget blir klar 2004/2005 främst Årstadal/Liljeholmen och Östberga. Linje 173 mellan Skarpnäck och Kungens Kurva/Skärholmen avses omvandlas till en stombusslinje.

Inom västerort har skett eller kommer att ske omfattande förändringar enligt utbudsplanen för 2001. Här kan kort nämnas att en ny stombusslinje nr 179 inrättas mellan Vällingby och Sollentuna centrum då ett sydgående busskörfält byggts på Kymlingelänken.

Kontoret får i övrigt hänvisa till utbudsplanen sid 20-22.

Trafikantläggningar

Förutom upprustning av tunnelbanestationer innefattas under rubriken trafikantläggningar bytespunkter vid Slussen, Älvsjö station, Högdalen, Årstaberget, Spånga station och Vällingby. Bytespunkten Ropsten redovisas inom avsnitt för Lidingö stad men berör i sin helhet förändringar och förslag inom Stockholm.

Framkomlighet

Synpunkter framförs i detta avsnitt om framkomligheten för stombussarna i innerstaden.

Samråd

I likhet med tidigare års hantering av SL:s utbudsplan har kontoret skickat planen på remiss till samtliga stadsdelsnämnder. För att klara SL:s remisstid, som är satt till den 14 september, har stadsdelsnämnderna givits tid till den 20 augusti för yttrande till gatu- och fastighetskontoret.

SL:s remisstid är förkortad jämfört med föregående år. Anledningen till detta är enligt SL att återstående tid i höst krävs för att färdigställa planeringen inför det nya trafikåret. Man har således svårt att beakta synpunkter som kommer in efter detta datum.

Kontorets remisstid till stadsdelsnämnderna har visat sig innebära att endast stadsdelsförvaltningarnas tjänsteutlåtanden föreligger den 20 augusti, eftersom nämnderna har första mötet efter sommaren först i slutet av augusti. Remissen har inte kunnat skickas ut i så god tid att ärendet har kunnat behandlas före sommaren.

Utvalsplanen har diskuterats på kollektivtrafikutskottets möte den 21 augusti. Utskottet tillstyrkte att planen tas upp på gatu- och fastighetsnämndens möte den 11 september trots att kontoret då i sitt tjänsteutlåtande får basera sina synpunkter endast på stadsdelsförvaltningarnas tjänsteutlåtanden eftersom stadsdelsnämndernas beslut tas senare. Utskottet bedömde det vara viktigt att gatu- och fastighetsnämndens beslut om utvalsplanen överlämnas till SL i så god tid att innehållet i beslutet kan beaktas när SL färdigställer planeringen för det kommande trafikåret. Stadsdelsnämndernas beslut om utvalsplanen kommer att överlämnas till SL, som kommer att ha tillgång även till dem innan stadens remisstid går ut.

Önskemål har framförts om en återkoppling mellan de förslag som framförts av stadsdelsnämnderna och de ställningstaganden som SL gjort med anledning av dessa. Kontoret har under hand tagit del av en sammanställning från SL av synpunkterna och SL:s kommentarer kring dessa. Kontoret anser att det vore värdefullt om SL följer upp utvalsplanarbetet inte bara vid de regelbundna kontakterna med gatu- och fastighetsnämndens kollektivtrafikutskott och SL:s centrala regionstyrelse utan också med stadsdelsnämnderna och dess förvaltningar.

Kontorets synpunkter

Allmänt

Kollektivtrafiken utgör en viktig del av stadens transportförsörjning. Detta förhållande tydliggörs bl.a. av att 7 av 10 resor under högtrafik till innerstaden sker med kollektiva färdmedel. Regionens befolkning ökar varje år med ca 20.000 personer vilket i sig ställer krav på ökad kapacitet i trafiken.

Utvalsplanen är i huvudsak inriktad på busstrafikens uppgifter medan de långsiktiga målen återfinns i den strategiska planen 2000-2004. I till utvalsplanen bilagda uppföljning av strategisk plan redovisas främst trafikutveckling inom de olika trafikslagen, marknadsmål, kvantitet, säkerhet och trygghet. Det är av intresse att få en mera konkret helhetsbild av kollektivtrafikens förändringar kommande år som exempelvis trafikutbud på tunnelbanor och pendeltåg som följd av nya vagnar och de nya järnvägsspåren mellan Kallhäll och Kungsängen. Kontoret anser att en sådan bild lämpligen kan infogas i förslaget till Utvalsplan.

Riksdagen har beslutat att kollektivtrafiken skall göras tillgänglig för alla. Förbättrad tillgänglighet behövs för rullstolsburna som nyttjar spår- och järnvägsfordon samt bussar. Kontoret förutsätter därvid att de nya redan levererade tunnelbanevagnarna handikappsanpassas på lämpligt sätt och att de nya beställda vagnarna redan från början ges en godtagbar tillgänglighet.

Till kollektivtrafikens uppgifter hör även infartsparkering. Sedan Dennis-uppgörelsen fallit finns ingen plan hur infartsparkering skall utvecklas och formas för att tydligt integreras i kollektivtrafikresandet. Även på denna punkt är det därför bra om infartsparkeringsfrågorna belyses i utvalsplanarbetet.

Kontoret noterar att SL:s projekt Kapacitet i spårtrafik skall ge förslag till åtgärder som kortsiktigt ökar kapaciteten i avvaktan på utbyggnad av

infrastrukturen. Kontoret finner sådana åtgärder bra och är beredd att medverka i utredningsarbetet i de fall frågorna faller inom kontorets kompetensområde.

Kontoret konstaterar att flera förslag framförts av stadsdelsnämnderna av lokal karaktär. Kontoret finner att dessa bäst behandlas vid överläggningar mellan berörda nämnder och SL varför kontoret här inte går in på dessa. Genom kollektivtrafikutskottets försorg kommer stadsdelsnämndernas yttranden att överlämnas till SL.

Nybyggnadsområden

För att skapa attraktiva bostadsområden är det viktigt att kollektivtrafiken byggs ut i takt med att ny bostadsbebyggelse uppförs och inflyttning sker. Under de närmaste åren kommer Hammarby sjöstad att bära en stor andel av stadens nyproduktion. I avvaktan på tvärbanans trafikstart 2002/2003 till området är busstrafik en acceptabel lösning. Hammarby Sjöstads permanenta kollektivtrafiklösning bör dock inriktas mot en fortsatt utbyggnad av Tvärbanan in till Slussen.

Stadens satsning på utbyggnad av bostads- och arbetsplatser på Norra Järvafältet kräver en förstärkt kollektivtrafik för att kunna genomföras fullt ut. Även för detta område får en förlängning av Tvärbanan från Alvik till Kista och vidare till Sollentuna kommun med anknytning till järnvägsnätet stor betydelse genom genare och snabbare färdväg till och från västerorts centra liksom kontakten med den södra regionhalvan. I avvaktan på en utbyggnad av Tvärbanan bör bussförsörjning såsom en stomlinje studeras och genomföras på sträckan.

Kontoret noterar att diskuterad stombusslinje mellan Danderyds sjukhus-Helenelund- Kista arbetsplatsområde-Kista C- Barkarby- Jakobsberg inte finns med i utbudsförslaget. Bussförbindelserna mellan Järfälla och Kista har samma prioritet som stomlinjen mellan Vällingby och Sollentuna. Det är därför angeläget att förenämnda stombusslinje kommer till stånd så snart som möjligt.

Kungens Kurvaområdet i Huddinge kommun är inne i en stark utbyggnadsfas med nya etableringar av kontorslokaler och affärskomplex. Kontoret vill här understryka behovet av bra trafik till området inte minst från Skärholmsområdet. Externhandelns expansion i området medför nya resmönster och behov av kollektiva kommunikationer för personer som inte har tillgång till bil.

Busstrafik

Kontoret har i huvudsak ingen erinran mot de förändringar som aviseras. I de fall synpunkter finns berör dessa förhållanden vilka närmare bör diskuteras mellan SL och berörd stadsdelsnämnd samt vid kommande överläggningar mellan kollektivtrafikutskottet och SL:s centrala regionstyrelse. I de fall ändrade linjesträckningar föreslås behövs det i flera fall redovisning av förslagen på karta för att tydliggöra dessa.

För att nå en attraktiv busstrafik bör bussarnas genomsnittshastighet hållas hög. Prioritering i trafiksignaler och busskörfält är viktiga faktorer för detta. Även tiden för hållplatsuppehåll måste begränsas så mycket som möjligt.

S

Kontoret vill därvid erinra om de diskussioner som förts mellan staden och SL under senare år om påstigning genom flera dörrar och nya biljettsystem där resenärerna själva kan stämpla sina biljetter. Det är angeläget att frågan om minskade hållplatstider ges en godtagbar lösning.

I detta sammanhang får även betonas behovet av utökning och komplettering av servicebusslinjerna, vilka också medför en betydande avlastning av färdtjänsten. Förslag på utökning finns med i stadsdelsnämndernas yttranden både till föreliggande planförslag och till förslaget för år 2001.

Som framhållits under avsnitt för nybyggnadsområdena är det viktigt att de kollektiva förbindelserna till, från och inom Kista ges en hög standard. Detta gäller inte bara mellan stadsdelarna inom Stockholm, Solna och Sundbyberg utan också för trafiken mot Järfälla och Sollentuna som inte behandlas i föreliggande planförslag.

Trafikantläggningar

Inom västerort nämns ombyggnad av bussterminalerna i Spånga och Vällingby. Mot bakgrund av de ombyggnadsarbete som sker i Kista Centrum bör beredskap finnas för en omdaning av bussterminalen i Kista. Även förstärkt busstrafik mellan Skärholmen och Kungens Kurva kan komma att påkalla förändring av bussterminalen vid Skärholmens centrum. Förutom bättre orientering vid Skärholmens bussterminal finns behov av en ökad turtäthet på tunnelbanan till Skärholmen.

Åtgärder i gatunätet

Staden och SL arbetar tillsammans med att förbättra busstrafiken såväl i innerstaden som i ytterstad. Många justeringar och förbättringar görs årligen i gatu- och vägnätet med det huvudsakliga syftet att skapa bättre förutsättningar för olika busslinjer. En del ombyggnader av gator och vägar är dock så pass omfattande att de hittills inte har kunnat inrymmas i kontorets budget. Exempel på förbättringar i busstrafiken som för närvarande utreds inom kontoret är i Söderort ombyggnad av Rågsvedsvägen och Bjursätragatan för att göra busstrafik till Snösätraområdet möjligt. För att kunna starta stombusslinjen mellan Vällingby via Kista till Sollentuna centrum kommer kontoret, i avvaktan på en utbyggnad av E 18, att anordna ett busskörfält på Kymlingelänken under år 2002.

Kontoret föreslår att nämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande som yttrande över SL:s utbudsplan 2002.

SLUT